

Gépem, 5.

Szerelőcsarnokom a litóműhely és a műterem, szerszámaim a rajz, a festői gesztus és a tónusérték, amelyet a kő természetes szemcsézettsége ad. A képteret átszövő és néhol már azon is túllépő szerkezetek pedig a minket körülvevő anyagi világ struktúrái. Ezek az emberi elme szülőttei képességük határán hajszoltak. A működésükhöz szükséges és elengedhetetlen eszenciát, az olajat fröcskölik az elkerülhetetlen, összeomlás határáig. Az említett eszközökkel és az engem aktuálisan foglalkoztató gépi motívumokkal teszem magamévá és tárom mindezeket a néző elé. Ezek rideg, baljós árnyképként szövik be saját tudatalattinkat s közvetlen környezetünket. Ablakot nyitok a burkon, mely mindezt takarja szemünk elől, és bepillantást nyújtok e világba. Ez a világ, mely még ha nem is nyilvánvaló számunkra, létezik, körülvesz és egyre kiszolgáltatottabbá tesz bennünket, saját elménk szülőtteivel szemben. Béklyót vetnek nyakunkba, s egyre szorosabbra húzzák azt. Nem tűnnek fel, elvont formájuk, áttételes szerepük, rendeltetésük miatt csupán hétköznapi tárgyak ezek.

Példaként hadd világítsak rá egy igen banális tárgyra, a fopgipiskálóra. Elgondolkodtunk valaha azon, milyen infrastruktúrát kénytelen foglalkoztatni ez az apró fadarab, mely egyszer használatos, és feladata mindössze a dentális higiénia fenntartása? Fa, gép, csomagolóipar, logisztika és az ezek működtetéséhez, fenntartásához szükséges egyéb iparágak, amelyek szintén a gépek világát hívják segítségül feladatuk elvégzésére.

De ne menjünk messzire, nézzünk körül saját házunk táján! Az egyetemen működő grafikaműhely, amelyet nap nap után használunk, tele van ennek a világnak a produktumaival. Vegyünk párat leltárba! (Megjegyzem ezek a grafikák is ebben e műhelyben készültek, ezeknek a tárgyaknak a segítségével.) A kő, melyet kibányásznak, és méretre vágnak, mielőtt használni kezdjük. A sajtó-, ill. nyomdagépek a múlt századból. A festékek, amelyeket nem saját kezűleg keverünk külön pigmentekből és olajokból, hanem készen kapjuk azokat. A gumihenger, amellyel felfestékezzük a követ nyomtatás előtt. A gyárak, melyek ontják magukból a jobb-rosszabb minőségű papírokat, hogy legyen mire dolgoznunk stb.

Be kell látnunk, két-, illetve háromszáz év alatt a „fantasztikusnak” tartott európai civilizációnk gályáján sikerült egyre távolabb sodródni attól, amit már régen elvesztettünk meg-növekedett igényeink, illetve restségünk miatt, a függetlenségünkől. ❖

(Michl Balázs: Szakdolgozat [részlet])